

Pünkösdvasárnap

ApCsel 2,1-11

„Mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek!”

Amikor elérkezett pünkösöd napja, ugyanazon a helyen mindnyájan együtt voltak. Egyszerre olyan zúgás támadt az égből, mintha csak heves szélvész közeledett volna, és egészen betöltötte a házat, ahol ültek. Majd lángnyelvek jelentek meg nekik szétoszolva, és leereszkedtek mindegyikükre. Mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek, és különböző nyelveken kezdtek beszélni, úgy, ahogy a Lélek szólásra indította őket. Ez idő tájt vallásos férfiak tartózkodtak Jeruzsálemben, az ég alatt minden népből. Amikor ez a zúgás támadt, nagy tömeg verődött össze. Nagy volt a megdöbbenés, mert mindenki a saját nyelvén hallotta, amint beszéltek. Nagy meglepetésükben csodálkozva kérdezték: „Hát nem mind galileaiak, akik ott beszélnek? Hogyan hallja hát őket mindegyikünk a saját anyanyelvén? Mi pártusok, médek, elamiták és Mezopotámiának, Júdeának, Kappadóciának, Pontusznak, Ázsiának, Frigiának, Pamfiliának, Egyiptomnak és Líbia Cirene körüli részének lakói, a Rómából való zarándokok, zsidók és prozeliták, krétaiak és arabok: halljuk, hogy a mi nyelvünkön hirdetik Isten nagy tetteit.”

Pünkösöd az egyház megszületésének pillanata, és az első apostoli prédikáció körülményeiről számol be az írás, valamint arról, hogy mi indította el az első keresztények vezetőiben az ellenállhatatlan tanúságtétel igényét. Az egyházi énekünk ezt így összegzi „és a gyenge félelkből, harcoshősök váltak”. Ezt a radikális változást az apostolok és Lukács evangélista is nem belső lelki fejlődésnek, hanem a Szentlélek hatásának tulajdonítja.

A pünkösöd ünnepének vannak zsidó előzményei is, a hetek ünnepe, amely Jézus korában már a nem a „zsengék ünnepe”, vagyis földműves ünnep, hanem a Sínai Tóra adás ünnepe, ilyen értelemben gondolkodtak róla Kumránban is.

Formálisan a szöveg két részből áll, az un. „nyelvcsoda” leírásából és egy néplistából. A különböző nyelveken való beszélés adományában 120 ember részesült, de a rosszindulatú megjegyzésekből „tele itták magukat édes borral” arra lehet következtetni, hogy lelkesült állapotba került a tömeg. A Szentlélek hatására előtört a hit örömeinek kifejezése, és az elsodorta a nyelvi határokat.

Tudnunk kell, hogy a Tóra adás haggadája is arról beszél, hogy a Sínai-hegyre leereszkedő Isten nyelve (sic) hetven részre szakad, azon néphitnek megfelelően, hogy a világon az emberek által beszélt nyelvek száma hetven. Ennek a rendkívül furcsa elbeszélésnek talán az lenne az értelme, hogy a Tízparancsolat vagy a Tóra, nemcsak a zsidók számára vallási tanítás, hanem minden nép számára. A babiloni fogság után önmaga hagyományaiba zárkózó zsidóság számára ez meglehetősen provokatív tanítás volt. Hasonlóan kritikus, mint Jónás próféta könyvének tanítása, amelynek a végén Jahve különös módon megleckézeti a prófétát, mert nem tud örülni annak, hogy a pogány Ninive lakosai prédikációja hatására megtértek, hanem jobban szeretne volna pusztulásukat látni.

A szöveg második részében található névlista „*Mi pártusok, médek, elamiták és Mezopotámiának, Júdeának, Kappadóciának, Pontusznak, Ázsiának, Frigiának, Pamfiliának, Egyiptomnak és Líbia Círene körüli részének lakói, a Rómából való zarándokok, zsidók és prozeliták, krétaiak és arabok:*” Lukács evangélista idejében rögzíti a misszió állapotát, vagyis azokat a nyelvi csoportokat, amelyekben az evangélium örömhíre már elterjedt. Lukács itt is nemcsak az evangélium terjedésének eseményeiről számol be, hanem az ősegyházban uralkodó közhangulatról, amelyet uralt Isten igéjéből fakadó öröm és a népek egymásra találásának öröme is. Nagyon jól látszik, hogy a megosztott öröm nem kisebbit az egyének örömét, hanem növeli és erősíti az egyes emberekben. A pünkösdi jelenséget, nem csupán a karizmatikus közösségek érzik magukénak, hanem mindenki, aki nem az egyház problémáiról gondolkodik, hanem a lehetőségeit vizsgálja a Szentlélektől indított missziós szándék miatt. Amint a hit öröme alábbhagy, és a Szentlélekben való egymásra találás öröme elszürkül, a misszió is veszít lendületéből. Ezért nyúlunk vissza évenként a misszió kezdetéhez, hogy átéljük magunk is a Szentlélek örömét, és ennek erejében építsük tovább egyházunkat.